

NARONAA

Musa takada siikɔde

Isarailanɔ kunna gbárannan 9:1-14:45, 20:1-21:35

Balamu 22:1-24:25

9

Vĩnla dikpekenaa

¹ Dikiri yã ò Musanɛ Sinai gbárannan Isarailanɔ bona Misila wě plade mɔ káaku gũn à pì:

² Isarailanɔ gɔ Vĩnla dikpe ke a gɔɔa. ³ À dikpe pì ke mɔ díkĩna gɔɔ gẽro donsariden ɔkɔsi. À ke lákũ ma dàáre nà pínki kũ a dokayã kũ ma dàárenɔ.

⁴ Musa ò Isarailanɔne ò Vĩnla dikpe ke, ⁵ akũ ò dikpe pì kè Sinai gbárannan mɔ káaku gɔɔ gẽro donsariden ɔkɔsi. Ò kè lákũ Dikiri ò Musanɛ nà pínki. ⁶ Gbẽkenɔ kú gwe ò gbãsí vĩ kũ ò ɔ nà gèea yã, akũ odi le ò Vĩnla dikpe kè zĩ birearo. Akũ ò gèe

ò Musa kũ Harunao lè zĩ birea gɔnɔ ⁷ ò pì Musanɛ: Gè yã musu o gbãa lè. Bóyã ò gìwɛɛ ò su kũ gbano Dikirine kũ ó gbẽnɔ a gɔɔaa? ⁸ Musa wèríma à pì: À ze ari mà ma lákũ Dikiri ni o á yã musu nà.

⁹ Akũ Dikiri pì Musanɛ: ¹⁰ Ñ o Isarailanɔne, tó nĩ gbẽkenɔ ke nĩ burinɔ kpé gbãsí vĩ gè yã musu, ke ò gèe wète zãzã ken, oni fɔ ò Vĩnla dikpe kemene kpekepe. ¹¹ Mɔ plade gɔɔ gẽro donsaride ɔkɔsin oni dikpe pì ke. Oni sã nòbɔ só kũ burodi futenasario kũ lá kyàkyãao. ¹² Òsun a ke tó gu d̀aro akũsɔ òsun sã pì wá ke éro. Oni Vĩnla dikpe pì ke lákũ ma dìteáre

nà pínki. ¹³ Gbẽ kũ adi gbà léro akūsõ adi gé wête kearo, tó à gí Vĩnla dikpe pì kei, ò ade bo a gbẽno té, zaakũ adi sumene kũ gbao a gɔɔaro. A taari ni wí a musu. ¹⁴ Bòasu kũ à kú á té akūsõ à ye à Vĩnla dikpe kemene, séde à ke lákũ ma a doka òtèáre nà. Bòasu kũ bedeo ń pínki yã dokõome.

Téluku dana bizakutala
(Bon 40:34-38)

¹⁵ Zĩ kũ ò bizakuta kũ dò, téluku pìi dà sèda kuta pìla. Naana zaa ɔkɔsi ari gu gèe à d̀ò téluku pì kú kuta pìi musu lán té bà. ¹⁶ Len àdigõ kun le gɔɔ sĩnda pínki, àdigõ kú kuta pìla fãnantẽ, gwãani sõ lán té bà. ¹⁷ Tó à gò kuta pìia, akũ Isarailano dì fute kũ táo. Gu kũ téluku pìi zèn, gwen òdi bùra káten. ¹⁸ Tó Dikiri m̀ónne le, òdi bùra fute. Tó à m̀ónne d̀o, òdi era ò bùra káte. Tó téluku pì da kuta pìla sõ, ń bùraa òdigõ katename. ¹⁹ Tó téluku pì ten gɔɔ pla ke kuta pìla, òdigõ Dikiri yã ma, òdi bùra futero. ²⁰ Zikenɔa téluku pìi dì gɔɔ pla ke kutalaro. Tó Dikiri m̀ónne, òdi bùra káte, tó Dikiri era à m̀ónne d̀o, akũ òdi bùra fute. ²¹ Zikenɔa sõ téluku pìi dì ze gu dokõno fiti zaa ɔkɔsi ari kɔnkɔ. Tó à gòa kɔnkɔ, akũ òdi bùra fute. Fãnantẽ ke gwãanin yá, tó téluku pìi gòa, òdi bùra futeme. ²² Tó téluku pìi gò zena kuta pìla gɔɔ do ke m̀o do ke wè don yá, òdigõ katena bùran, òdi futero. Tó à gòa, akũ òdi bùra fute. ²³ Òdi bùra káte ke ò bùra fute Dikiri lé sariro. Òdigõ Dikiri yã ma lákũ à dà Musane à ònne nà.

10

Andurufu kakãki mèn planɔ

1 Dikiri yā ò Musanε à pì: 2 Ñ kākāki pi mèn pla kũ andurufu kũ ò gbègbè manamanao gbēno kakarabɔ ũ de ò bura fute. 3 Tó ò kākāki pìno pè, gbēno ni su ò kakaranyĩ n pínki dakareki kpéleleá. 4 Tó kākāki mèn don ò pè, Isaraila buri don'arede kũ ò de kína ũno mé oni su ò kakaranyĩ. 5 Tó ò kākāki pìno pè kũ yīsāmpanaao, gbè kũ n bura kú ifáboki kpanɔ mé oni bura fute káaku. 6 Tó ò a gèn plade pè kũ yīsāmpanaao, gbè kũ n bura kú gèno midɔki kpanɔ mé oni bura fute. Kākākipena kũ yīsāmpanaao pìme gbēno dana zén sèeda ũ. 7 Tó ò ye ò gbēno kakara, ògɔ pé yīsāmpanaa sari.

8 Haruna né sa'orino mé oni kākāki pìno pé. Anigɔ deáre doka ũ gɔɔ sinda pínki, ákɔno kũ á burino. 9 Gɔɔ kũ a ka á busun, tó áten gé zì ká kũ á ibere kũ oni sù ò fute kááono, àgɔ kākāki pìno pé kũ yīsāmpanaao, de á yā le à dɔ makũ Dikiri á Ludagu, mani á bo á ibere pìno oĩ. 10 Gɔɔ kũ áten ponna ke sɔ, dikpen yá, mɔ dufu gɔɔ káaku zín yá, àgɔ kākāki pìno pé á sa'opo kũ òdi ká tén à té kũno kũ á sáabukpana sa'opono, á yā ni domagu. Makūme Dikiri á Luda ũ.

Isarailano futena Sinai

11 Wè plade mɔ plade gɔɔ barode zĩ, téluku gò sèeda kutala, 12 akũ Isarailano bura fute Sinai gbárannan, òten bura sɔsɔ ari téluku gè à zè Parani gbárannan. 13 Ñ bura futena káakun gwe. Ò kè lákũ Dikiri dà Musanε à ónne nà.

14 Yuda zìkarino mé ò bura fute gã kũ gãao káaku kũ n tutaa. Aminadabu né Nasōme n don'arede ũ. 15 Zua né Netanelime Isaka zìkarino don'arede ũ. 16 Eloni né Eliabume Zebuluni zìkarino don'arede ũ.

17 Gesomu burinɔ kũ Merari burinɔ kuta pìi gbòro, akũ ò sè ò dào zén.

18 Akũ Rubeni zìkarinɔ bùraa fùte gã kũ gãao kũ ñ tutaao. Sedeu né Elizume ñ don'arede ũ. 19 Zurisadai né Selumielime Simeɔ zìkarinɔ don'arede ũ. 20 Deweli né Eliasafame Gada zìkarinɔ don'arede ũ. 21 Akũ Koa burinɔ Luda pónɔ sè ò dào zén. Ò kuta pìi dè ari ògõ ká.

22 Akũ Eflaimu zìkarinɔ bùraa fùte gã kũ gãao kũ ñ tutaao. Amiudu né Elisamame ñ don'arede ũ. 23 Pedazu né Gamalielime Manase zìkarinɔ don'arede ũ. 24 Gideoni né Abidãme Biliaminu zìkarinɔ don'arede ũ.

25 Akũ Dã zìkarinɔ bùraa fùte gã kũ gãao kũ ñ tutaao. Mókõnɔ mé òdigõ té kpekpe. Amisadai né Ayezame ñ don'arede ũ. 26 Okorana né Pagielime Asa zìkarinɔ don'arede ũ. 27 Enana né Airame Nafatali zìkarinɔ don'arede ũ. 28 Lákũ Isarailanɔ dì bùra futefute ògõ tétekõi nàn gwe gã kũ gãao.

29 Obabume Musa anzure Rueli né ũ, Midiã burime. Musa pìne: Óten da zén ò gé bùsu kũ Dikiri pì áni ó gban. Ñ mós ñ gé kũoo, óni yã mana kenne, zaakũ Dikiri nnamana gwe lé sèwewe. 30 Akũ à pìne: Mani géro, mani era ma bùsun ma bedenɔ kĩnaame. 31 Musa pì: N yã nna. Ñsun ó tónlo, zaakũ ñ bùrakateki mana dõ akũsõ mókõn mé ñni ke ó wéde ũ. 32 Tó n ge kũoo, óni yã mana kũ Dikiri ni kewewe kenne se.

33 Isarailanɔ bùraa fùte Dikiri kpi sare ò táa ò goro aakõ. Ò dò are kũ Dikiri bàka kunna kũñwo àkpatiio de à bùrakũki moñne. 34 Tó ò fùte ò dà zén, Dikiri téluku pìi dīgõ kúñla fānantē. 35 Tó ò dà zén kũ àkpatiio, Musa dì pi:

Ñ futε Dikiri, de n ibεrεnɔ fākɔa,
n zāngurinɔ bàa lénne.

³⁶ Tó ò dìte, Musa dì pi:

Dikiri, ñ era ñ su Isaraila dúbu ũgbangbanɔa.

11

Dikiri té futεnaa

¹ Isarailanɔ zuka kà Dikirii n warikεna yāi. Kū Dikiri mà, à pɔ fɛ̃, akū a té futε n té, n bùra kpado té kù. ² Akū gbɛ̃nɔ wiki lè Musaa. Kū à wé kè Dikiria, akū té pì zè. ³ Akū ò tó kpà gu pìne Tabera, kū Dikiri té futε n té gwe yāi.

Dikiri kpekperεwinɔ gbarεnaa

⁴ Buri pāndenɔn kú Isarailanɔ té, òten póble pānde ni de, akū Isarailanɔn ten ɔɔ dɔ se ò pì: Mán óni nòbɔ len ò sóo? ⁵ Óten kpò kú o sò Misila ó pɔyeinaaa bege ke kú plè̃nɔ kú gbεzenɔ kú εfɔnɔ kú arubasanɔ kú arubasa gizonɔ. ⁶ Tera sà ó lé gà, zaakū odì póke lero, séde mana dí baasiro.

⁷ Manaa pì wé kete, à de lán lí'ɔ bàme. ⁸ Isarailanɔ dì séte ò ló gbèn ke òdi zɔ gón. Òdi disa ò kàra keo. A nna lán kàra asānaa bà. ⁹ Tó plí kpà bùran gwāani, akū manaa pì dì kóte se.

¹⁰ Musa mà òten ɔɔ dɔ ɔnle kú ɔnleɔ. Dikiri pɔ fɛ̃ manamana, akū à kè Musane ñni ¹¹ à pìne: Bóyāin nten wé tāmāii? Ma yā kpate mé à kènnε vāni, akū n gbɛ̃ pìnɔ gwana aso dìmenεε? ¹² Makū mé ma gbɛ̃ pìnɔ nò sɔ yá? Makū mé ma n í yá? Bóyāi n pìmenε mà n kú kpe lán nérande bà mà gé kúnwo bùsu kú n la dà n dīzinɔnenn? ¹³ Mákpan mani nòbɔ len mà kpà gbɛ̃ pìnɔa n pínkii? Zaakū òten ɔɔ dɔmenε òten

pi mà ní gba nòbò ò só. ¹⁴ Mani fĩ mà gbě pìno aso sé ní pínki madoro, zaakū ní aso demala. ¹⁵ Tó len ìni kemene le, ò tó ma n ponna le ò ma de gònò. Ìsun tó mà wari pì ke doro. ¹⁶ Akū Dikiri pìne: Ì Isaraila gbě zòkò kū ní ní dō don'arede ùno kakara gbēnon baaakò akuri ò su kúnwo dakareki kuta kia ògò kú kúnwo gwe. ¹⁷ Mani kipa mà yā onne gwe mà a Nini kū à kúmma kpado go mà diñne, oni gbēno gwana aso sé kúnwo de òsungò ní sēna ndo doro yāi. ¹⁸ Ì o gbēnone ò gbà bo ní zīdane zia yāi, oni nòbò le ò só. Zaakū ò ò dōmēne ò pì, mán óni nòbò len la ò sóo? Ò pì ò sàna Misila. Abire yāin mani ní gba nòbò ò só. ¹⁹ Oni só adi ke goro donlo, goro planlo, goro sòoronlo, goro kurinlo, goro baronlo. ²⁰ Oni só mō do gbāngbān ari à bo ní yīn a ni bo ní pōn. Zaakū makū Dikiri má kú ní té, akū ò pā kpàmai. Ò zuka dōma ò pì, bóyāi ò bō Misilai? ²¹ Akū Musa pì: Gōgbēnon kú kúmao tá gūn gbēnon dúbu wàa aakò, akū n pì ìni nòbò kpámma ò só ari mō do gbāngbān yá? ²² Bee tó ò sāno kū zūno dēde dasidasi, ani mómma yá? Tó ò ísira kpòno sète pínki, ani mómma yá? ²³ Dikiri wèa à pì: Ma gbāna ni kánloo? Ìni e tera, tó yā kū ma ònne ni ke ke ani kero.

²⁴ Musa bō à Dikiri yā pìno ònne. À Isaraila gbě zòkòno kākara gbēnon baaakò akuri à ní zé ò līka kuta pīii. ²⁵ Akū Dikiri kipa tēluku gūn à yā ò kāao. À a Nini kū à kúa kpado gò à dī gbě zòkò gbēnon baaakò akurii pìnone. Kū à a Nini pì diñne le, ò annabikēyā ò, abire gbera odi era ò kē doro. ²⁶ Gbē kū Musa ní sé gbēnon planò gò búrān, gbě do tón Elēdada, gbě do sō Mēdada. Odi gé kuta kīnaaro, ama Nini pì

sùńma se, akū ò annabikēyā ò bùran. ²⁷ Kefenna ke bàa lè à gèe à pì Musanē: Elɛdada kū Mɛdadao ten annabikēyā ò bùran. ²⁸ Nuni né Yɔsuame Musa kpàasi ũ zaa a kɛfennakɛgɔɔa, akū à pì: Baa Musa, ò gínne. ²⁹ Akū Musa pìnē: Nten nèsɛgɔba ke kūńwo ma yā musun yá? Tó Dikiri a Nini ò a gbēnɔne ò gò annabinɔ ũ ò pínki, à manaroo? ³⁰ Akū Musa èra bùran kū Isarailanɔ gbē zɔkɔɔ pìnɔo.

³¹ Dikiri tò ìa bò ísira kpa à sù kū kpekperewinɔ, ò dà bùrala. Ò lika bùraai gu sında pínki à kà tágɔɔ do ũ, akūsɔ ò vurana lei kà gàsákuru pla. ³² Fānantē birea kū gwāanio kū a gu làa dɔnaao ò fùte ò gèe ò kpekperewinɔ kùkū. Gbē kū adi kùkū dasiro kùkū bùruma baro. Akū ò fàte à kori kè. ³³ Kū ò a nɔbɔɔ dà ò lén gɔnɔ, odi le ò só dasiro, akū Dikiri pɔ fēńyĩ à gagagyā kàńgu. ³⁴ Akū ò tó kpà gu pìnē Lé'ideno Mira, zaakū gwen ò gbē kū nɔbɔ l'é ò ò kūnɔ vɛn. ³⁵ Akū Isarailanɔ fùte gwe ò gèe Azero ò gɔɔ pla kè gwe.

12

Miriamu kū Harunao Musa taari'ena

¹ Miriamu kū Harunao Musa taari è Etiopia nɔ kū à sè yā musu, zaakū à Etiopia nɔ sè. ² Ò pì: Musa adon Dikiri òtè à yā ò a gāi yá? Adi o ó gāi seroo? Dikiri yā pì mà. ³ Musa bi gbē buseeme, a sára kú andunia gūnlo. ⁴ Gwe gɔnɔ Dikiri pì Musa kū Harunao kū Miriamuonē: À bɔte à gé dakareki kuta kia á gbēnɔn aakɔ. Akū ò gèe ò gbēnɔn aakɔ ò pínki. ⁵ Dikiri kipa tɛluku gūn à zè kuta pì kpélelea. À Haruna kū Miriamuo sisi, akū ò nài ò pla ò pínki.

⁶ À pìnnε: À ma yā ma. Tó ma annabi ke kú á té, madì bo mà sua wégupu gūn madì yā onε nana gūmmε. ⁷ Ama à de ε kū ma zòbleri Musaoro. Zíkεri náanideme ma ɔn gbēnɔ té n pínki. ⁸ Odì yā bo kō lén. Madì yā onε mà a ke utenero. Àdi wé si ma takalε. À kè dera ádi ma zòbleri Musa taari'ena vīna keroo? ⁹ Akū Dikiri pɔ fěnyĩ à a tá o.

¹⁰ Kū téluku pìi gò kuta pìla, kusu dà Miriamula gōnɔ, à pura kù lán buu bà. Kū Haruna líte à a gwà, à è kusu dàala, ¹¹ akū à pì Musanε: N yā nna Baa! Nsun tó ò yōnkoyā taarikenaa gbè lero. ¹² Nsun tó àgō de lán né kū ò ì gè ũ a mē kpado yàkanaa bàro. ¹³ Musa óò dè Dikirinε à pì: Luda, n yā nna! N a werekōa. ¹⁴ Akū Dikiri pìnε: Tó a de mé à lé'i fà a ānnwa, ani kenε wé'iyā ũ ari gɔɔ supplaroo? Ò bo kāao bùra kpe gɔɔ suppla gĩa, gbasa ò a sí. ¹⁵ Miriamu kú bùra kpe ari gɔɔ suppla. Isarailanɔ dí da zénlo sé kū ò èra ò a sì. ¹⁶ Abire gbera ò fùtε Azero ò gèè ò bùraa kàtε Parani gbárannan.

13

Gu'asirigwari gbēnɔn kuri awεεplanɔ zīnaa

¹ Dikiri pì Musanε: ² N gbēnɔ zī ò gé Kanaanɔ bùsu kū maten kpá Isarailanɔa yake. N n dizinɔ buri gbē kū ò de don'arede ũnɔ sé mèn dodo n n zī. ³ Akū à n gbáre ε bona Parani gbárannan lākū Dikiri ò nà. Gbē pìnɔ bi Isaraila don'aredenɔme n pínki. ⁴ N tónɔn dí:

Rubeni burinɔ gūn Zaku né Samua,

⁵ Simεɔ burinɔ gūn Ori né Safata,

⁶ Yuda burinɔ gūn Yefunε né Kalεbu,

7 Isaka burinɔ gūn Yusufu né Igali,
 8 Eflaimu burinɔ gūn Nuni né Osea,
 9 Biliaminu burinɔ gūn Rafu né Paliti,
 10 Zebulun burinɔ gūn Sodi né Gadieli,
 11 Yusufu né Manase burinɔ gūn Susi né Gadi,
 12 Dá burinɔ gūn Gemali né Amieli,
 13 Asa burinɔ gūn Mukaila né Setu,
 14 Nafatali burinɔ gūn Vofosi né Nabi,
 15 Gada burinɔ gūn Maki né Gueli.
 16 Gbē kū Musa n̄ zī b̀usu yakenɔn gwe. Musa t́ kpà
 Nuni né Oseane Yɔsua.

17 Kū Musa teni n̄ zī Kanaanɔ b̀usu yake, à p̀inne:
 À b̀te kū Nεgevi gbárannaɔ à dí b̀usu gusĩsĩdea. 18 À
 gwa lákū b̀suu p̀i de nà, t́ a gbēnɔn gbāna kesɔ̀ ò
 buse, t́ ò dasi kesɔ̀ ò dasiro, 19 t́ n̄ b̀usu mana kesɔ̀
 à vāni, t́ n̄ wētenɔn b̄ni v̄i kesɔ̀ à v̄iro, 20 t́ a zĩte
 gbāna kesɔ̀ à b̀usa, t́ à línɔ v̄i kesɔ̀ à v̄iro. À kokari ke
 à b̀suu p̀i línɔn s̄ete à suo. Zaakū geepi né káakunɔ
 mana gɔrɔn dí. 21 Akū ò ḡe ò b̀suu p̀i yakè zaa
 Zini gbárannan ari Reobo, Lebo Amata kpa. 22 Kū ò
 b̀te kū Nεgevi gbárannaɔ, ò kà Eblonu, gu kū Anaki
 burinɔ Aima kū Sesaio kū Talamaio kún. Eblonu
 katena Zoã kū à kú Misila ā w̄ẽ supplame. 23 Kū ò kà
 Esekolu guvuten, ò geepi línɔyɔ̀ do z̄̀ gwe ò lòko lía,
 akū gbēnɔn planɔn s̄ena. Ò b̄isi kū kakapuraɔo s̄e
 dɔ. 24 Ò t́ kpà gu p̀ine Esekolu guvute, geepi línɔyɔ̀
 kū Isarailanɔ z̄̀ gwe yāi. 25 Kū ò b̀suu p̀i yakè gɔrɔ
 bupla, akū ò èra ò sù.

Gu'asirigwarinɔ baarukpanaa

26 Kū ò sù Kadesi, Parani gbárannan, ò ḡe Musa
 kū Harunao kū Isarailanɔ k̄inaa p̄inki. Ò sù kū

baaruuo Isarailanɔne ń pínki, akū ò b̀usuu pì línenɔ m̀ónne. ²⁷ Ò yā pìi gbà Musane ò pì: O ge b̀usu kū n ó zīn. Vī kū z'io di gwe. A línenɔn dí. ²⁸ Ama b̀usupidenɔ gbāna. ń wētenɔn bīni vī akūsō ń wēte pìnɔn zōkō manamana. O Anaki burinɔ è gwe se. ²⁹ Amalekinɔn kú Negevi gbárannan. Itinɔ kū Yebusinɔ kú Amɔrinɔn kú b̀usu gusīsiden, akūsō Kanaanɔn kú ísira sare kú Yoda sareo. ³⁰ Kalebu gbēnɔ lé yīte Musa are, akū à pì: Ò gé ò b̀usu pì sí, zaakū óni f̄ ò zī bleríma. ³¹ Akū gbē kú ò gēe k̄aonɔ pì: Óni f̄ ò léte gbē pìnɔaro, zaakū ń gbāna deóla. ³² Akū ò b̀usu kú ò yakèe pì gya b̀o Isarailanɔne ò pì: B̀usu kú o yakèe pì bi b̀usu kú àdi a gbēnɔ mómome. Gbē kú o ń é gwenɔ ń pínki bi gbē gbànanome. ³³ O gbē gbànagbànanɔ è gwe Anaki burinɔ ũ. O ó zīda è lán babanɔn b̀a, len ó de le ń wén se.

14

Isarailanɔ bona Dikiri kpe

¹ Isarailanɔ ten wiki gbāna lé ń pínki, òten óo d̀o gwāani p̀ia. ² Ò zuka d̀o Musaa kú Harunao ń pínki ò p̀inne: Tó o gaga Misila kesō gbárannan la, de à kè mana. ³ B́oyāin Dikiri ten tá k̄oo b̀usuu p̀inn? Oni ó dede kú f̄enedaome, oni ó nɔgbēnɔ kú ó néno k̄ukū. Ó erana Misila s̀anaroo? ⁴ Akū ò pikōne: Ò don'arede bo ò era ò tá Misila.

⁵ Musa kú Harunao ẁute ń ǹesele kutena pari are. ⁶ Akū b̀usuyakerinɔ gbēnɔn pla Nuni né Yɔsua kú Yefune né Kalebuo ń utanɔ g̀aga ò k̀èk̄è ⁷ ò pì gbēnɔne: B̀usu kú o b̀oten o yakèe pì mana manamana. ⁸ Tó ó yā kà Dikirigu, ani gé k̄oo b̀usuu

pìn, bùsu kũ vĩ kũ z'io din pìia, à ó gba. ⁹ Àsun bo Dikiri kperó. Àsun vĩna ke bùsupidenɔnero, zaakũ ó pòblenɔme, ò uteki vĩ doró. Dikiri kú kũoo, àsun vĩna kero.

¹⁰ Gbẽ sĩnda pínki teni pi ò n pápa kũ gbèeo, akũ Dikiri gakuri bò à sù Isarailanɔ dakareki kuta kia. ¹¹ Dikiri pì Musanɛ: Gbẽ pìnɔ nigõ ma gya bo gɔrɔ sĩnda pínkin yá? Bee kũ daboyã dasi kũ ma kè n ténɔ, onigõ gí ma náani kei gɔrɔ sĩnda pínkin yá? ¹² Mani gagagyã kányĩ mà n kakate, mani n burinɔ ke dasi, n gbãna nigõ de gbẽ pìnɔla. ¹³ Akũ Musa pì Dikirinɛ: Mɔkɔn mé n gbẽ pìnɔ bòte Misila kũ n gbãnao. Tó Misilanɔ mà, ¹⁴ oni gí o bùsu dí denɔneiro. Zaakũ ò dõ kũ n kú kũoo, ndi bo n suwá tètèntè. Ò dõ kũ n tɛluku dīgõ kú ó musu, ndi dowere are a gũn fãnantè, gwãani sõ té gũn. ¹⁵ Tó n gbẽ pìnɔ dè kãnto gõnɔ, buri kũ ò yã pìi mànɔ ni pi: ¹⁶ Dikiri fùà à gé kũ gbẽ pìnɔ bùsu kũ à la dànnen, abire yãin à n dede gbáranan. ¹⁷ Dikiri, n n gbãna zõkõ mɔnne sà, lákũ n ò nà n pì ¹⁸ ndi pɔ fè likalikaro, n gbẽke vĩ zõkõ, ndi gbènɔ yã vãninɔ kũ n taarinɔ kèmma, ama ndi tó taaride bò pãro. Ndi denɔ yã vãninɔ wí n burinɔ musu ari à gé à pé n sãkpenɔa kũ n nasinɔ. ¹⁹ Lákũ n sùruu kè kũ gbẽ pìnɔo nà zaa Misila ari ò gèe ò kào la, n n durunna kèmma n gbẽke zõkõ gũn.

Zukakarinɔ wétãmmaanaa

²⁰ Akũ Dikiri pì: Lákũ n wé kèma nà, mani sùru ke kũnwó. ²¹ Ama lákũ madīgõ kun nà akũsõ ma gakuri dà anduniala pínki, ²² gbẽ kũ ò ma gakuri è kũ daboyã kũ ma kè Misila kũ gbáranna gũnwó kũ ò ma lè ò ma gwa gèn kuri ò gí ma yã mainɔ, ²³ n gbẽke ni wé sí bùsu kũ ma la dà n dizinɔne pìero.

Gbē kū ò ma gya bònò ke ni wé sialero. ²⁴ Lákū ma zòbleri Kalēbu nèšēè bò ado nà, à témai kū nèšē doo, mani tó à gē b̀usu kū à g̀èen p̀ì g̀ūn, a burinò ni le túbí ũ. ²⁵ Zaakū Amalēkinò kū Kanaanòn kú guvuten gwe, à era à da gbáranna zén zia Isira Tera kpa.

²⁶ Dikiri p̀ì Musanē kū Harunao: ²⁷ Gbē v̀ani dínò ni zuka kámai g̀orò s̀inda p̀ínkin yá? Ma zuka kū òten kámai mà. ²⁸ Ǹ piñne makū Dikiri ma p̀ì má kun. Lákū ò wé k̀ema nà, len mani keñne le. ²⁹ Ǹ g̀ènò ni g̀õ káte gbárannan la, ǹ gbē kū ò kà wè baro ke à dealanò p̀ínki. Ǹ gbē kū ò ǹ náro akūsò ò zuka kàmainò ³⁰ ni gē b̀usu kū ma a la dàñnenlo, séde Yefunē né Kalēbu kū Nuni né Ỳsuaò baasiro. ³¹ Ǹ né kū ò p̀ì oni ǹ k̀ük̀unòn mani gē k̀úñwo, de ò b̀usu kū ǹ denò g̀ì p̀ì nna ma. ³² Mókònò s̀, ǹ g̀ènò ni g̀õ katena gbárannan lame. ³³ Ǹ nénò ni p̀ónò dādā gbárannan la ari wè bupla, ò ǹ denò náani sari gbè le. Ǹ denò g̀ènò ni g̀õ gbárannan la ǹ p̀ínki. ³⁴ Lákū ò b̀usuu p̀ì yakè g̀orò bupla nà, len onig̀õ ǹ yā v̀ani gbè le le ari wè bupla, wè dodo g̀orò dodo, onig̀õ d̀s lán iberesena k̀ūmao de nà. ³⁵ Makū Dikiri makū mé ma yā p̀ì ò, lemē s̀ mani ke gbē v̀ani kū ò kàkaramai p̀ìnòne le. Oni gaga gbárannan la ǹ p̀ínki.

³⁶ Gbē kū Musa ǹ zī ò b̀usuu yakè kū ò s̀ ò b̀usuu p̀ì gya b̀ò ò tò ò zuka d̀anò, ³⁷ Dikiri gagagyā kà gbē p̀ìnògu, akū ò g̀aga. ³⁸ Gbē kū ò g̀èè ò b̀usuu yakèè p̀ìnò té, Nuni né Ỳsua kū Yefunē né Kalēbu mé ò g̀õ kū wèndiio.

³⁹ Musa yā p̀ìnò gbà Isarailanòne p̀ínki, akū ò s̀ò d̀ò manamana. ⁴⁰ Ò f̀ùte k̀onkò káakukaaku, ò m̀ì

pè kpinɔa ò pì: À gwa, óten gé gu kũ Dikiri òn. O ó durunna d̄s̄ sà. ⁴¹ Musa pì: Bóyāi átēn pā Dikiri yānēē? Abire ni sí kero. ⁴² Àsun géro, zaakũ Dikiri kú kááoro. Á ibereṅɔ ni á ble kũ z̄iio. ⁴³ Amalekinɔ kũ Kanaanɔn kú á arē gwe. Oni á dede kũ f̄ēnēdao. Dikiri niḡs̄ kú kááoro, kũ a gi téii yāi. ⁴⁴ Akũ ò sāgbāna kè ò m̄i pè kpinɔa, bee kũ Dikiri bàka kunna kũn̄wo àkpatii ḡs̄ b̄uran kũ Musao. ⁴⁵ Akũ Amalekinɔ kũ Kanaa kũ ò kú gus̄is̄ide pin̄n̄o l̄ētem̄ma ò n̄ blé kũ z̄iio ò p̄ēm̄ma ari ɔ̄ma.

20

Í bona gbèn (Bon 17:1-7)

¹ Isarailanɔ kà Zini gbárannan n̄ pínki m̄o káaku ḡn, akũ ò v̄ute Kad̄si. Gwen Miriamu ḡn, ò a v̄i. ² Í kun ò miro, akũ ò kàkara Musa kũ Harunaoi. ³ Ò zuka kà Musai ò pì: Tó o gaga yā kũ gb̄e kũ ò ḡaga Dikiri arēn̄o, de abire s̄ana. ⁴ Bóyāi a su kũoo gbáranna dík̄inan de ò gaga la kũ ó pók̄aden̄o? ⁵ Bóyāi a b̄ote kũoo Misila a su kũoo gu v̄ani dík̄ina ḡnn? Póblewē ke kaka lí ke geepi né ke b̄isi kú laro, akūs̄ í kú la ò miro. ⁶ Musa kũ Harunao gò paria ò ḡe dakareki kp̄éleleá ò w̄ute n̄ n̄esele kutena, akũ Dikiri gakuri b̄o à s̄um̄ma. ⁷ Dikiri yā ò Musan̄e à pì: ⁸ N̄ gò sé, m̄ok̄ɔn kũ n̄ v̄ini Harunao à gb̄e pin̄o kakara à yā o gb̄esi diren̄e n̄ w̄ara, í ni bon. Len̄ ïni í boñ̄ne gb̄e pin̄ ò mi le kũ n̄ pók̄aden̄o. ⁹ Musa gòo s̄e Dikiri arē lákũ à òne nà. ¹⁰ Musa kũ Harunao n̄ kákarā gb̄esi pì arē, akũ à p̄in̄ne: À ma á sāgbānadēn̄o! Á ye ò í boáre gb̄e d̄inn̄ yá? ¹¹ Akũ

Musa ɔ sè musu à gbèe pìi lè kũ a gòoo gèn pla. Í bò manamana, akũ ò m̀ kũ ǹ p̀k̀adenɔ. ¹² Akũ Dikiri p̀ Musanɛ kũ Harunao: Zaakũ ádi ma náani ke a ma tó b̀ Isarailanɔnerɔ, áni gẽ kũnwo b̀usu kũ maten kpámmanlo. ¹³ Meriba ísɛbokin gwe, gu kũ Isarailanɔ zuka kàn Dikirii, akũ à a ludakenaa m̀nne.

Edɔmunɔ gina Isarailanɔne ò gẽte ǹ b̀sula

¹⁴ Musa gbɛnɔ z̀ ò b̀ Kadesi ò gẽe Edɔmunɔ kina kinaa ò p̀i: Ókɔnɔ n danɛ Isarailanɔ p̀i, ǹ wari kũ à ó lɛnɔ d̄ p̀inki. ¹⁵ Ó dizinɔ gẽe Misila, akũ o gi kè gwe. Misilanɔ wari d̀wá kũ ó dizinɔ. ¹⁶ O wiki lè Dikiria, akũ à yã sì kũoo. À a Malaikaa z̀ à b̀ kũoo Misila. Tera sà ó kú Kadesi, ǹ b̀usu lézekin. ¹⁷ Ǹ ó gba zé ò gẽte ǹ b̀usuua. Óni gẽte buranɔ ke geepi b̀unɔaro, óni á l̀gɔ'i miro. Óniḡ té kina zéda gũmmɛ. Óni lite ɔplai ke ɔzeiro ari ò gé gẽteo ǹ b̀sula. ¹⁸ Akũ Edɔmunɔ p̀inne: Áni le à gẽte ó b̀usuaro. Tó a gi, óni bo ò daále kũ f̄nedao. ¹⁹ Isarailanɔ p̀inne: Óni gẽte zédaamɛ. Tó ókɔnɔ ke ó p̀k̀adenɔ á í m̀, óni a f̄ina bo. Gẽtenaan óten wete ado. ²⁰ Edɔmunɔ p̀i: Áni le à gẽtero. Akũ ǹ z̀karinɔ b̀te dasidasi ò s̀u danle kũ gbãnao. ²¹ Zaakũ Edɔmunɔ gi Isarailanɔne ò gẽte ǹ b̀usuua, akũ Isarailanɔ p̀anne.

Haruna ganaa

²² Isarailanɔ b̀ Kadesi ǹ p̀inki ò kà Oru kpia ²³ Edɔmu b̀usu lézekin. Gwen Dikiri yã òn Musanɛ kũ Harunao à p̀i: ²⁴ Haruna ni ká a dizinɔla tera, ani gẽ b̀usu kũ maten Isarailanɔ gba gũnlo, kũ á gbɛnɔn pla a gi ma yã ma zaa Meriba yã. ²⁵ Ǹ

Haruna kũ a né Eleazao sé ò didi kũńwo Oru kpia ²⁶ ò Haruna pókasanɔ bɔtea ò da a né Eleazane gwe. Gwen Haruna ni gan à ká a dizinɔla.

²⁷ Musa kè lákũ Dikiri òne nà. À didi Oru kpia gbẽ sɪnda pínki wára ²⁸ à Haruna pókasanɔ bɔtea à dà a né Eleazane, akũ Haruna gà kpi pìi musu gwe. Kũ Musa kũ Eleazao kipa kpi pìia ²⁹ akũsɔ Isarailanɔ mà kũ Haruna gà, akũ ó a gè wènda kè gɔɔ baraakuri.

21

Zìblena Kanaanɔ Negevi bùsun

¹ Aradi kũ à kú Negevi bùsun kína bi Kanaa gbẽme. Kũ à mà Isarailanɔn té Atarimu zén òten su, akũ à bò à dàńle kũ zìio à ò gbẽkenɔ kũkũ. ² Akũ Isarailanɔ lé sè Dikirine ò pì: Tó n gbẽ pìnɔ nàwewe ó ɔĩ, óni ò wètenɔ kakate mámmam. ³ Dikiri Isarailanɔ yá mà, akũ à Kanaa pìnɔ kpàmma. Ò ò kákate kũ ò wètenɔ pínki, akũ ò tó kpà gu pìine ɔɔma.

M̀gotè mlèc

⁴ Kũ ò fùte Oru kpi pì kĩnaa, ò Isira Tèra zé sè de ò pà Edomunɔ bùsuune. Akũ ò fù menaa zén ⁵ ò Luda kũ Musao taari è ò pì: Bóyái a ó bóte Misila de ò gaga gbárannann? Póble kunlo, í kunlo, o zã póble gina dín. ⁶ Akũ Dikiri mlèc pāsĩnɔ zĩm̀ma ò ò lèlè, akũ ò gaga dasidasi. ⁷ Gbẽnɔ sù Musa kĩnaa ò pì: O durunna kè, zaakũ o Dikiri kũ m̀kɔńwoo taari è. Ò kúte kenewewe de à ó kèkɔa kũ mlèc dínɔ. Akũ à kúte kèneńne. ⁸ Dikiri pìne: Ò mlèc pi ò loko lía ò péte. Tó mlèc gbẽ lè, tó à wé sè à a gwà, ani aafia le. ⁹ Akũ à

mògotē pì mlè ũ à lòko lía à pète. Tó mlè gbē lè akūsō à wé sè à mògotē mlè pì gwà, àdi aafia le.

Isarailanɔ p̄ana Ed̄munɔ k̄u M̄abunɔ b̄usunɔne

¹⁰ Isarailanɔ dà zén, akū ò b̄uraa kàte Obo.
¹¹ Bona Obo ò gèe ò b̄uraa kàte Iye'abarimu gbárannan M̄abunɔ b̄usu ifáboki kpa. ¹² Bona gwe ò gèe ò b̄uraa kàte Zeredi guvuten. ¹³ Bona gwe ò b̄uraa kàte Anɔ bara dire, gbáranna kū à kú Am̄rinɔ b̄usu lézekin. Anɔ p̄ime M̄abunɔ kū Am̄rinɔ b̄usunɔ lézeki ũ. ¹⁴ Abire yáin ò pì Dikiri z̄ikatakada gūn:

Wæbu kū à kú Sufa b̄usun kū Anɔ swa'ɔnɔnɔ

¹⁵ kū n̄ guvute kū ò tà ari Aranɔ

M̄abunɔ b̄usu lézekin.

¹⁶ Bona gwe dɔ ò gèe Lògɔ, gu kū Dikiri p̄in Musane:
 N̄ gbēnɔ kakara mà í kpám̄ma. ¹⁷ Gwen Isarailanɔ lè dík̄ina sìn:

Í bo lògɔn, gbasa ò lè síne,

¹⁸ lògɔ kū ó don'arɛdenɔ yè kū línɔ,

lògɔ kū kíneɔ pà kū n̄ gònɔ.

Bona gbárannan ò gèe Matana. ¹⁹ Matana gbera Nalieli, Nalieli gbera Bamɔ. ²⁰ Bamɔ gbera guvute kū à kú M̄abunɔ b̄usun, gu kū Pisiga mìs̄onte arɛ dɔ gbárannaa.

Z̄iblena Sīs̄ k̄u Oguooa

²¹ Isarailanɔ gbēnɔ z̄i Am̄rinɔ kína Sīsa ò pì:
²² N̄ ó gba zé ò gēte n b̄usuua. Óni p̄a buranɔ ke geepi líkpelaro, óni á lògɔ'i miro. Óniḡó té kína zéda gūmm̄e ari ò gé gēteo n b̄usula. ²³ Sīs̄ dí n̄ gba zé ò gēte a b̄usuaro. À a z̄ikarinɔ kàkara n̄ p̄inki, ò b̄te òten gényĩ gbárannan. Kū ò kà Yaza, ò z̄i kà kū

Isarailanɔ, ²⁴ akū Isarailanɔ ń dede kū fēnedao ò ń būsuu sīm̄ma zaa Anɔ ari Yabokui Amɔninɔ būsun, zaakū Amɔninɔ būsuu lézeki pì pāsī, àdi sí gēnlo. ²⁵ Isarailanɔ Amɔri wētenɔ sì pínki kū Esebōo kū a lakutunɔ pínki, akū ò vùten. ²⁶ Esebōme Amɔrinɔ kína Siš wéra ũ. Siš zīi kà yā kū Mɔabunɔ kína káakuo, akū à a būsuu sìa ari Anɔ swai. ²⁷ Abire yāin kereno di pi:

À mó Esebō,
ò Siš wéra pì keke ò káte!

²⁸ Té bò Esebō yā,

zīkarinɔ bò Siš wēte pìi gūn,
ò Mɔabunɔ būsuu wéra Ara kàkate
Anɔ mi sīsī gbē pinɔ.

²⁹ Waiyoo Mɔabunɔ!

Kemosi gbàgbarinɔ, a kakateme!

Kemosi tò á gōgbēnɔ fākōa,

à á nōgbēnɔ kpà Amɔrinɔ kína Siša zīzɔnɔ ũ.

³⁰ Akū o ń fú,

o ń dede zaa Esebō ari Dibō.

O ń kákatete ari Nɔfa kū Medebao.

³¹ Len Isarailanɔ vùte Amɔrinɔ būsun le. ³² Musa gbēnɔ zī Yaza asiri gwa, akū Isarailanɔ gwe sì kū a lakutunɔ pínki, ò pè Amɔri kū ò kú gwenɔa.

³³ Akū Isarailanɔ lite ò Basā zé sè. Akū Basā kína Ogu gēnyī kū a zīkarinɔ ń pínki ò zīi kà kūrwo Ederi. ³⁴ Dikiri pì Musane: N̄sun vīna kenero, zaakū ma a n̄anne n̄ oī kū a gbēnɔ kū a būsuuo pínki. N̄ kene lākū n̄ kè Amɔrinɔ kína Siš kū à kí blè Esebōne nà.

³⁵ Akū ò Ogu dè kū a nénɔ kū a zīkarinɔ ń pínki, bee gbē mèn do dí boro, akū ò a būsuu pìi sì.

22

Mɔabunɔ kína Balaki Balamu sísinaa

¹ Isarailanɔ dà zén, akū ò bùraa kàte Mɔabunɔ bùsu sèn Yoda bara dire kū à are dɔ Yerikoa. ² Zipo né Balaki Mɔabunɔ kína è lákū Isarailanɔ kè Amɔrinɔne nà, ³ akū swèè kè Mɔabunɔgu, vīna n kū Isarailanɔ dasike yāi. ⁴ Akū Mɔabunɔ pì Midiã gbē zōkōnɔne: Pari díkīna ni pó kū à likawáinɔ ble pínki lán zùu dì sè só nà. ⁵ Akū Balaki gbēnɔ zì Beɔ né Balamua ari Peto, Yuflati sare a be bùsun. À pìñne ò a sísi à su, ò pinε: Gbē kenɔ bò Misila ò dàgula ò káte ma sare. ⁶ N yā nna! Ñ mós ñ lé keñnemene, zaakū n gbāna demala. Òdigō dōro ke mani le mà zì bleñma mà péñma bùsu dín gwεε. Má dō kū gbē kū n sa mana òne nigō de arubarikade ũme. Gbē kū n sa vāni òne sō, anigō de láaribona pó ũme.

⁷ Mɔabu kū Midiã gbē zōkōnɔ dà zén, ò māsokena gba kū oni da Balamune kūna. Kū ò kà a kīnaa, ò yā kū Balaki n zīoo òne. ⁸ À pìñne: À i la, mani yā kū Dikiri ni omene oáre. Akū Mɔabu kīnane pìnɔ ò Balamu bea. ⁹ Akū Luda bò à sù Balamua à a là à pì: Dínɔn gbē kū ò kú kūnwɔ díkīnanɔ ũu? ¹⁰ À wèa à pì: Zipo né Balaki, Mɔabunɔ kína mé à n zīma. Ò pì ¹¹ gbē kenɔ bò Misila ò dàgula. Akū à pì mà su mà lé keñneare de à le à zì bleñma à péñma. ¹² Akū Luda pìnε: Ñsun téñyīro. Ñsun sa vāni oñnero, zaakū ma arubarikaa dāngu kò. ¹³ Kū Balamu fùte kɔnɔ, à pì Balaki kīnanenɔne: À tá á bùsun, zaakū Dikiri gí mà téái. ¹⁴ Akū Mɔabu kīnane pìnɔ fùte ò tà Balaki kīnaa ò pì: Balamu gí su kūooi.

15 Balaki èra à kɪnanɛ pãndenɔ zì dɔ, ń dasi kũ ń gakurio de gbɛ káakunɔ pɔla. 16 Kũ ò kà Balamu kĩnaa, ò pì: Zipo né Balaki pì ñsun tó pɔke kpánne kũ suna a kĩnaaoro, 17 zaakũ áni gba kenne manamana. Pó kũ n òare pínki, áni ke. N yã nna! Ñ mós n lè keare gbɛ pìnɔa. 18 Akũ Balamu pì Balaki zìrii pìnɔne: Bee tó Balaki andurufu kũ wura kũ à kú a beaoo kpàma pínki, mani fɔ mà bo Dikiri ma Luda yã kpero, bee fíti. 19 À i la gwãaniala lákũ gbɛ káakunɔ kè nà ari mà ma dɔ yã kũ Dikiri ni karamene. 20 Luda bò à sùa gwãani à pìne: Zaakũ gbɛ díkĩnanɔ sù n sísi, ñ fute ñ gé kũńwo, ama yã kũ mani on ñ ke.

Balamu zaaki yã'ona

21 Balamu fùte kɔnkɔ à gàarii yì a zaakine, akũ à gèe kũ Mɔabu kɪnanɛ pìnɔo. 22 Luda pɔ fè kũ à gèe yã, akũ Dikiri Malaikaa gèe à zè à zé zǝne. Balamu di a zaaki kpe, a zĩkeri gbɛnɔn planɔn té kãao. 23 Kũ zaaki pìi è Dikiri Malaika zena zé gũn à fɛnɛda wòto à kũna, akũ à litɛ sɛn. Balamu a lè, akũ à èra à dà zén. 24 Dikiri Malaikaa gèe à zè zé tererennan geepi líkpe kũ gbè karaa likainɔ dagura. 25 Kũ zaaki pì Dikiri Malaikaa è, à nà gbɪia à Balamu gbá lɔa. Akũ Balamu èra à a lè dɔ. 26 Dikiri Malaikaa èra à gèe are dɔ à zè gu kpakoto kũ à litɛki viron. 27 Kũ zaaki pì Dikiri Malaikaa pìi è, à kùte kũ Balamuo. Akũ Balamu pɔ fè à a lè kũ gòoo. 28 Akũ Dikiri zaaki pìi gbà lé à yã ò Balamune à pì: Bón ma kènne n ma le ari gèn aakɔ? 29 Balamu wèa à pì: Kũ n yɔnkoyã kèmenɛ yãime. Tó má fɛne kũna, de ma n de gǝnɔ. 30 Akũ zaaki pìi pìne: N zaaki kũ ndìgɔ dia gɔrɔ sɪnda

pínkia ari suna gbārame ma ūroo? Ma kènne le yā yá? À pì: Oi. ³¹ Akū Dikiri Balamu wé kènne, à a Malaikaa è zena zén à fēneda wòto à kūna. Akū à kùte à mì pète.

³² Dikiri Malaika a là à pì: Bóyáin n n zaaki lè ari gèn aakō? Ma su zé zōnneme, zaakū n wāmene. ³³ Kū zaaki pì ma e, akū à litemene ari gèn aakō. Tó adi litemene yāro, de ma n de ma a tò. ³⁴ Balamu pì Dikiri Malaikaa pìine: Ma durunna kè, zaakū má dō kū n zé zōmenero. Zaakū ma genaa kènne ìni, mani era mà tá. ³⁵ Akū Dikiri Malaikaa pì Balamune: Ñ gé kū gbē pìno, yā kū mani dannen ñ o. Akū Balamu gèe kū Balaki kìnane pìno.

³⁶ Kū Balaki mà Balamu ten su, akū à gèe à dàale wète kū à kú An̄ bara, M̄abun̄ b̄usu lézekin.

³⁷ Akū à pì Balamune: Kū ma gbēno zì ò n sísi yā, à kè dera ñdi suroo? Mani f̄o mà gba kennēloo?

³⁸ Balamu wèa à pì: Ma su sà, ama má yā s̄inda pínki ona zé v̄iro. Yā kū Luda ni damenen mani o. ³⁹ Akū Balaki gèe kū Balamuo Kiria'uzo. ⁴⁰ À sa ò kū zùn̄o kū s̄an̄o à a n̄òb̄o kpà Balamua kū kìnane kū ò kú k̄āao l̄ēlen̄o. ⁴¹ Kū gu d̄ò, à Balamu s̄è à gèe k̄āao Bam̄baali. Gwen Balamu Isarailan̄o b̄ura kpado èn.

23

Balamu yā káaku kū à è onaa

¹ Balamu pì Balakine: Ñ gbagbaki bomene la mèn suppla, ñ sumene kū z̄usan̄o mèn suppla kū s̄akaron̄o mèn suppla. ² Balaki kè l̄ákū Balamu òne nà, akū ò sa ò kū z̄usaa kū s̄akarooo gbagbaki p̄in̄o pínki. ³ Akū Balamu p̄ine: Ñ ze n sa'op̄oi. Mani

gé mà gwa tó Dikiri ni su yā omene, mani yā kū ani omene onne. Akū à gèe à zè gulei gbáagbaaa. ⁴ Luda sù à a lè, akū Balamu pìne: Ma gbagbaki bò mèn suppla, akū ma sa òrúma pínki kū zùsaa kū sākaro. ⁵ Dikiri yā dànne a lén, akū à pì: Ñ era ñ gé ñ Balaki le ñ onne lákū ma dànne nà. ⁶ Akū à èra à gèe à a lè zena a sa'opoi kū Mɔabu kɪnanenɔ ñ pínki, ⁷ akū à yā kū à èe ò à pì:

Mɔabunɔ kɪna Balaki ma sisi Siria bùsun,
akū ma bo ifāboki kpa kpɪnɔ kɪnaa ma su.

À pì mà boare Isarailanɔ kpe,
mà su mà sa vāni oare Yakubu buri pìnɔne.

⁸ Mani ke dera mà gbē kū Luda dí ñ káronɔ káa?
Mani ke dera mà bo gbē kū Dikiri dí bo ñ kperonɔ
kpee?

⁹ Zaa kpi m̀s̀ntea mateni ñ e,
zaa gu lei musu maten wé sínle.

Gbē pìnɔn kú ñdona,
ò ñ zída dìte ñdona kū buri pāndenɔ.

¹⁰ Yakubu burinɔn dasi lán bùsu'atē bà,
oni f̄ ò Isarailanɔ naro ò ñ lé d̄oro.
Luda tó ma ga ḡ de lán a gbēnɔ p̄ bà,
ma lakana ḡ de lán ñ p̄ bà.

¹¹ Akū Balaki pìne: N k̀menne deran gwee? Ma su k̀nwo de ñ ma ìberenɔ k̀menne, akū sa manan n ònne yá? ¹² À wèa à pì: Yā kū Dikiri d̀menne ma lén manì oroo?

Balamu yā plade kū à è onaa

¹³ Balaki pìne: Ñ m̀ ò gé gu pāndea, gu kū ñni ñ en. Ñ ñ k̀menne gwe, zaakū ñ kpadome ñni e, ñni ñ e ñ pínkiro. ¹⁴ Akū à gèe k̄ao gudākpārɪnɔ buran Pisiga kpi m̀s̀ntea. À gbagbaki bò gwe mèn

suppla, akū à sa òm̄ma pínki kū zùsaaò kū sākaroòo.
 15 Akū Balamu pìne: Ì zε n sa'op̄oi la, mani gé mà a
 le gwe. 16 Akū Dikiri sù à yā dāne a lén, akū à pìne:
 Ì era ò gé ò Balaki le ò onε lākū ma dānne nà. 17 Akū
 à era à gèε à a lè zεna a sa'op̄oi kū M̄abu kínanεn̄o.
 Balaki a là à pì: Dikiri pì deramεε? 18 Akū à yā kū à
 èe ò à pì:

Zipo né Balaki,

ò sã kpá ò ma yā ma!

19 Luda bi bisāsirinlo kū à gbasa à éke to,
 àdi n̄εε litε lán bisāsiri bàro.
 Ani gí yā kū à ò kei yá?

Ani gí lé kū à gbèñne papai yá?

20 À p̄imεne mà sa mana oñnεmε.

À arubarikaa dàngu, mani f̄s mà gíro.

21 Mádi yā vāni ke e Yakubu burin̄aro,
 mádi yā'ūmmana ke e Isarailan̄aro.

Dikiri ñ Luda kú kūñwo,

òdi a kíkε t̄s sé lei ñ té.

22 Luda ñ b̄ote Misila,

ò gbāna v̄i lán zùsēntε bà.

23 Oni f̄s ò p̄o da Yakubu burin̄aro,

oni f̄s ò àlesi bène kpá Isarailan̄onero.

Zaa gbāra oniḡo ò ñ yā musu,

yā kū Luda kèn gwe.

24 Buri p̄i di futε lán músuda bà,

àdi a z̄ida bi lán músusaa bà.

Àdi wútero ari à gé p̄o kū à só,

ari à gé p̄o kū à d̄en̄o aru mi.

25 Balaki pìne: Ìsun ñ káro. Ìsun sa mana oñne
 sero. 26 Balamu pìne: Mádi onne kū yā kū Dikiri
 dāmenen mani oroo?

Balamu yā aakõde kũ à è onaa

²⁷ Balaki pì Balamunε: Ñ mó sà, mani gé kũnwogū pānden. Òdigõ dõro tó ani ke Ludanε ñ gbē pìnõ kámenε gwe sà. ²⁸ Akũ Balaki gēε kãao Peo kpi musu kũ à are dõ gbárannaa. ²⁹ Balamu pìne: Ñ gbagbaki bomεne la mèn suppla, ñ mòmene kũ zùsanõ mèn suppla kũ sãkaronõ mèn suppla. ³⁰ Balaki kè lákũ à òne nà à sa òrĩma kũ zùsaa pìnõ kũ sãkaroo pìnõ.

24

¹ Kũ Balamu è sa mana ona Isarailanõne kà Dikirigu, adi gé màso ke lán yā bà doro, akũ à are dõ gbárannaa. ² Kũ à wé zù, akũ à Isarailanõ è katena ñ buria. Luda Nini kìpaa, ³ akũ à yā kũ à è è ò à pì: Bεõ né Balamu yān dí, makũ kũ ma wé kēna yān dí. ⁴ Makũ kũ madì Luda yā ma yān dí. Ma Gbānasĩndapinkide wégupu è, ma wute nèsele kutena, ma wé wēna. ⁵ Yakubu burinõ b̀̀rakatena mana fá! Isaraila bizakutanõn mana! ⁶ Ò katena lán guvute dàkonõ bà, lán swa dõro kara búno bà. Ò de lán zà lí kũ Dikiri bànõ bà, lán sida lí kũ ò kú í sareno bà. ⁷ Í ni ñ orozãno pa yéere, ñ pótõnanõ ni í le manamana. Nĩ kina gbāna nigõ de Agaga póla, ñ kpata ni tó bo. ⁸ Luda ñ bóte Misila, ò gbāna vĩ lán zùsēnte bà. Òdi zĩ ble buri kũ ò iberεε kpà kũńwonõa,

òdi ní wáno wíwi òdi ní pápa kũ kàao.

⁹ Òdi sōpete ò wúte lán músuu bà,

dí mé ani f̄s̄ à ní futee?

Luda arubarika da gb̄e kũ oni sa mana oñnenoḡu,
à gb̄e kũ oni sa v̄ani oñnenoḡ ká.

¹⁰ Balaki p̄o f̄e Balamui à on̄e d̄a à p̄i: Ma iberenoḡ
kana ȳain ma n sisi, akũ n sa mana òñne ḡen aak̄s̄

yá? ¹¹ Ñ tá n bea ḡonoḡ. Ma p̄i mani gba kenneme yá,
akūs̄ Dikiri ginne ñ láada le. ¹² Balamu pin̄e: Mád̄i

o gb̄e kũ n ní z̄iman̄eroo! ¹³ Ma p̄i bee tó n ma gba
n be kũ à pana kũ andurufuuo kũ wuraa, mani
bo Dikiri yá kpe mà yá ke kũ ma z̄ida p̄oyeinaaoro,
a mana ke a v̄ani. Yá kũ Dikiri p̄i mà on mani o.

¹⁴ Maten tá ma gb̄enoḡ k̄inaa sà. Ñ mós̄ mà onne lákũ
gb̄e p̄inoḡ ni ke n gb̄enoḡe nà zia.

Balamu yá siik̄s̄de kũ à è onaa

¹⁵ Akũ Balamu yá kũ à èe ò à p̄i:

Beoḡ né Balamu yān dí,
makũ kũ ma wé k̄ena yān dí.

¹⁶ Makũ kũ madì Luda yā ma yān dí.

Má Luda Musude n̄es̄eḡunyā d̄s̄.

Ma Gbānas̄indapinkide w̄égupu è,
ma wute n̄es̄ele kutena, ma wé w̄ēna.

¹⁷ Maten Isarailanoḡ e, adi ke teranlo,
mateni ní gwa, a ḡoroḡ dí ká ḡīaro.

Susune ni bo Yakubu burinoḡ té,
kpatableri ni bo Isarailanoḡ té,

ani M̄abunoḡ mì wíwi,
ani zukakari p̄inoḡ m̄itoko f̄f̄s̄.

¹⁸ Ed̄omu b̄usu ni ḡs̄ a p̄ó ũ,
a ibere Sei b̄usu ni ḡs̄ a p̄ó ũ,
Isarailanoḡ gb̄āna niḡs̄ karam̄e.

19 Yakubu buri ke ni kí bleńma,
ani gbě kpara kū ò gǔńo kakatε.

20 Balamu Amaleki burinɔ è, akū à yā kū à èe ò à pì:
Amaleki burinɔ bi burinɔ m̀deme,
ama oni kakatε zã.

21 Kū Balamu Keninɔ è, akū à yā kū à èe ò à pì:

Á kúki gbãna gíngin,
á sà kú gbè musu.

22 Bee kū abireo oni á kakatεme,
Asirianɔ ni á kūkū zìzɔnɔ ũ.

23 Balamu yā kū à èe ò dɔ à pì:
O'o, tó Luda kè ɛ, dí mé ani boo?

24 Gó'itenɔ ni bo Sipiru b̀sun,
oni zì ble Asirianɔ kū Eberunɔa,
ama mókɔnɔ ni kakatεme se.

25 Balamu f̀ute à tà a bea, akū Balaki dà zén se.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3